

หทัยชนก เสาร์สูง 2552: การเปลี่ยนแปลงตามแหล่งและฤดูกาลของความอุดมสมบูรณ์
สัมพัทธ์และขนาดปูม้าจากการประมงพื้นบ้านและนัยทางการจัดการประมง
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการประมง) สาขาการจัดการประมง
ภาควิชาการจัดการประมง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์
จิราภรณ์ ไตรศักดิ์, Ph.D. 61 หน้า

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาการแพร่กระจายของความอุดมสมบูรณ์สัมพัทธ์ (Relative abundance) ซึ่งวัดได้โดย ค่าของผลจับต่อหน่วยการลงแรงประมง (Catch per Unit of Effort, CPUE) ของประชากรปูม้า (*Portunus pelagicus* Lin) จากข้อมูลการทำประมงปูม้าพื้นบ้านของชาวประมงทะเลในตำบลบางพระ จังหวัดชลบุรี ที่ทำการประมงด้วยลอบปูและอวนจมปู ในพื้นที่อ่าวบางแสน อ่าวศรีราชา อ่าวอุดม และอ่าวบางละมุง ผลการศึกษาพบว่า การแพร่กระจายของประชากรของปูม้ามีการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานที่และฤดูกาล (Spatial and temporal variations) ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงของความอุดมสมบูรณ์ของประชากรในธรรมชาติเองและขนาดของปูม้าแต่ละตัวที่เป็นสมาชิกในประชากร โดยความอุดมสมบูรณ์สูงสุดทั้งในแหล่งประมงใกล้ฝั่งที่มีการทำประมงอวนจมปู และแหล่งประมงห่างฝั่งที่มีการทำประมงลอบปู พบได้ในฤดูหนาว ขณะที่ความอุดมสมบูรณ์ต่ำสุดในบริเวณแหล่งประมงใกล้ฝั่งพบในฤดูร้อน และความอุดมสมบูรณ์ต่ำสุดในบริเวณแหล่งประมงห่างฝั่งพบในฤดูฝน ส่วนการแพร่กระจายของขนาดปูม้านั้น พบว่า ในฤดูร้อนมีการแพร่กระจายปูม้าขนาดใหญ่ที่สุดทั้งแหล่งประมงใกล้ฝั่งและห่างฝั่ง และในฤดูฝนเป็นฤดูที่มีการแพร่กระจายของปูม้าขนาดเล็กที่สุดทั้งแหล่งประมงใกล้ฝั่งและห่างฝั่ง และพบเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับฤดูกาลอื่น ๆ นอกจากนี้ การศึกษาสัดส่วนจำนวนครั้งในการทำประมงโดยลอบปูต่ออวนจมปู พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าชาวประมงมีการเปลี่ยนแปลงเครื่องมือในการทำประมงที่สอดคล้องกับการแพร่กระจายความอุดมสมบูรณ์ของปูม้า ที่เปลี่ยนแปลงไปตามแหล่งและฤดูกาล